

На основу чл. 14.став 1. Закона о безбедности и здрављу на раду („Сл. Гласник РС“ бр. 101/05), а у вези са чл. 80.Закона о раду (Сл.гласникРС бр. 24/05,61/05), послодавац ЈП „Топлификација“ Пожаревац, дана 23.11.2018. доноси:

Правилник о безбедности и здрављу на раду

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Права, обавезе и одговорности послодавца и запослених, надлежности и мере чијом се применом, односно спровођењем осигурава безбедност и здравље на раду остварују се у складу са овим правилником и Законом о безбедности и здрављу на раду, као и прописима донетим на основу закона.

Члан 2.

Безбедност и здравље на раду јесте обезбеђивање таквих услова на раду којима се смањују повреде на раду, професионална обољења и обољења у вези са радом.

Члан 3.

Овим Правилником у складу са одредбама Закона и других законских прописа, регулишу се следећа питања:

- права, обавезе и одговорности послодавца,
- права, обавезе и одговорности радника,
- оспособљавање радника за сигуран и безбедан рад,
- одређивање радних места са повећаним ризиком,
- посебна заштита жена, омладине и инвалида рада,
- мере које се предузимају у случају повреде на раду и прва помоћ и спашавање,
- вођење евиденције, извештавање.

II ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ПОСЛОДАВЦА

Члан 4.

Обавезе послодавца утврђене овим правилником, а у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду, истовремено представљају и права запослених.

Члан 5.

Послодавац је дужан да организује послове за безбедност и здравље на раду. У складу са одредбама чл. 37. Закона о безбедности и здравља на раду.

Члан 6.

Послодавац је дужан да обезбеди запосленом рад на радном месту и у радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду.

Члан 7.

Послодавац је дужан да обезбеди да радни процес буде прилагођен телесним и психичким могућностима запосленог, а радна околина, средства за рад и средства и опрема за личну заштиту на раду буду уређени, односно произведени и обезбеђени да не угрожавају безбедност и здравље запосленог.

Члан 8.

Послодавац је дужан да обезбеди превентивне мере пре почетке рада запосленог, у току рада, као и код сваке измене технолошког поступка, избором радних и производних метода којима се обезбеђује највећа могућа безбедност и заштита здравља на раду, заснована на примени прописа у области безбедности и здравља на раду, радног права, техничких прописа и стандарда, прописа у области здравствене заштите, хигијене рада, здравственог и пензијског и инвалидског осигурања и др.

Члан 9.

Послодавац је дужан да изврши оспособљавање запосленог за безбедан и здрав рад код заснивања радног односа, односно премештаја на друге послове, приликом увођења нове технологије или нових средстава за рад, као и код промене процеса рада који може проузроковати промену мера за безбедан и здрав рад.

Члан 10.

Послодавац је дужан да запосленог у току оспособљавања за безбедан и здрав рад упозна са свим врстама ризика на пословима на које га одређује и о конкретним мерама за безбедност и здравље на раду у складу са актом о процени ризика.

Члан 11.

Послодавац је дужан да обезбеди запосленима коришћење средстава и опреме за личну заштиту на раду.

Послодавац је дужан да запосленом изда на употребу средство и/или опрему за личну заштиту на раду, у складу са правилником и актом о процени ризика.

Члан 12.

Послодавац је дужан да обезбеди одржавање средстава за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду у исправном стању.

Члан 13.

Послодавац је дужан да донесе акт о процени ризика у писменој форми за сва радна места у радној околини и да утврди начин и мере за њихово отклањање.

Члан 14.

Послодавац је дужан да обезбеди на основу акта о процени ризика и оцене службе медицине рада прописане лекарске прегледе запослених у складу са овим законом.

Члан 15.

Послодавац је дужан да обезбеди пружање прве помоћи, као и да оспособи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију у случају опасности.

Члан 16.

Послодавац је дужан да обезбеди да спровођење мера безбедности и здравља на раду не проузрокује финансијске обавезе за запосленог.

III ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 17.

Запослени је дужан да примењује прописане мере за безбедан и здрав рад, да наменски користи средства за рад и опасне материје, да користи прописана средства и опрему за личну заштиту на раду и да са њима пажљиво рукује, да не би угрозио своју безбедност и здравље као и безбедност и здравље других лица.

Члан 18.

Запослени је дужан да радне задатке обавља са пуном пажњом, да не би угрозио своју безбедност и здравље као и безбедност и здравље других лица.

Члан 19.

Запослени је дужан да пре почетка рада прегледа своје радно место укључујући и средства за рад која користи, као и средства и опрему за личну заштиту на раду, и да у случају уочених недостатака извести послодавца или друго овлашћено лице.

Члан 20.

Пре напуштања радног места запослени је дужан да радно место и средства за рад остави у стању да не угрожавају друге запослене.

Члан 21.

Запослени има право и обавезу да се пре почетка рада упозна са мерама безбедности и здравља на раду на пословима или на радном месту на које је одређен, као и да се оспособљава за њихово спровођење.

Члан 22.

Запослени има право да послодавцу даје предлоге, примедбе и обавештења о питањима безбедности и здравља на раду.

Члан 23.

Запослени има право да контролише своје здравље према ризицима радног места, у складу са прописима о здравственој заштити.

Члан 24.

Запослени који ради на радном месту са повећаним ризиком, има право и обавезу да обави лекарски преглед на који га упућује послодавац.

Члан 25.

Запослени је дужан да ради на радном месту са повећаним ризиком, на основу извештаја службе медицине рада, којим се утврђује да је здравствено способан за рад на том радном месту.

Члан 26.

Запослени је дужан да, у складу са својим сазнањима, одмах обавести послодавца о неправилностима, штетностима, опасностима или другој појави која би на радном месту могла да угрози његову безбедност и здравље или безбедност и здравље других запослених.

Члан 27.

Запослени има право да одбије да ради:

1) ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на које је одређен, све док се те мере не обезбеде;

2) ако му послодавац није обезбедио прописани лекарски преглед или ако се на лекарском прегледу утврди да не испуњава прописане здравствене услове, у смислу члана 43. овог закона, за рад на радном месту са повећаним ризиком;

3) ако у току оспособљавања за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање, у смислу члана 27. став 2. овог закона, на пословима или на радном месту на које га је послодавац одредио;

4) дуже од пуног радног времена, односно ноћу ако би, према оцени службе медицине рада, такав рад могао да погорша његово здравствено стање;

5) на средству за рад на којем нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду.

У случајевима из става 1. овог члана, запослени може да се писменим захтевом обрати послодавцу ради предузимања мера које, по мишљењу запосленог, нису спроведене.

Ако послодавац не поступи по захтеву из става 2. овог члана у року од осам дана од пријема захтева, запослени има право да поднесе захтев за заштиту права инспекцији рада.

Када запослени одбије да ради у случајевима из става 1. овог члана, а послодавац сматра да захтев запосленог није оправдан, послодавац је дужан да одмах обавести инспекцију рада.

IV ОСПОСОБЉАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ ЗА СИГУРАН И БЕЗБЕДАН РАД

Члан 28.

Послодавац је дужан да изврши оспособљавање запосленог за безбедан и здрав рад код заснивања радног односа, односно премештаја на друге послове, приликом увођења нове технологије или нових средстава за рад, као и код промене процеса рада који може проузроковати промену мера за безбедан и здрав рад.

Члан 29.

Послодавац је дужан да запосленог у току оспособљавања за безбедан и здрав рад упозна са свим врстама ризика на пословима на које га одређује и о конкретним мерама за безбедност и здравље на раду у складу са актом о процени ризика.

Члан 30.

Оспособљавање за безбедан и здрав рад послодавац обезбеђује у току радног времена, а трошкови оспособљавања не могу бити на терет запосленог.

Члан 31.

Оспособљавање за безбедан и здрав рад запосленог мора да буде прилагођено специфичностима његовог радног места.

Члан 32.

Ако послодавац одреди запосленом да истовремено обавља послове на два или више радних места, дужан је да запосленог оспособи за безбедан и здрав рад на сваком од радних места.

Члан 33.

Проверу оспособљености за рад врши стручни радник или послодавац који је претходно спровео теоријску и практичну обуку.

Члан 34.

О извршеном оспособљавању саставља се записник и води се прописана евиденција.

V РАДНА МЕСТА СА ПОВЕЋАНИМ РИЗИКОМ

Члан 35.

Радно место са повећаним ризиком јесте радно место на коме, и поред потпуно или делимично примењених мера у складу законом, постоје околности које могу да угрозе безбедност и здравље запосленог.

Члан 36.

Радна места са повећаним ризиком утврђују се посебним актом о процени ризика.

Члан 37.

Послодавац је дужан да актом о процени ризика, на основу оцене службе медицине рада, одреди посебне здравствене услове које морају испуњавати запослени за обављање одређених послова на радном месту у радној околини или за употребу поједине опреме за рад.

Члан 38.

Запослени код кога се на лекарском прегледу утврди здравствена неспособност за обављање послова и радних задатака на које је распоређен, мора се одмах распоредити на на оне послове и радне задатке који одговарају његовој преосталој здравственој способности.

Члан 39.

Оцену опште и посебне здравствене способности запосленог даје служба медицине рада.

Члан 40.

Запослени који у одбије да се подвргне периодичном лекарском прегледу не може да настави да ради на том послу. Необављање лекарског прегледа, из неоправданих разлога, третира се као повреда радне обавезе.

VI ПОСЕБНА ЗАШТИТА ЖЕНА, ОМЛАДИНЕ И ИНВАЛИДА РАДА

Члан 41.

Послодавац је дужан да обезбеди да запослена жена за време трудноће, запослени млађи од 18 година живота и запослени са смањеном радном способношћу, и поред оспособљавања за безбедан и здрав рад, буду у писменој форми обавештени о резултатима процене ризика на радном месту и о мерама којима се ризици отклањају у циљу повећања безбедности и здравља на раду.

Члан 42.

Радник инвалид рада, радник са смањеним радним способностима и радник који ради на пословима на којима постоји опасност од наступања инвалидности има право распоређивања на одговарајуће друго радно место сагласно са законским прописима.

VII СРЕДСТВА ЛИЧНЕ ЗАШТИТЕ

Члан 43.

Послодавац је дужан да изда запосленом на употребу средства и опрему личне и колективне заштите.

Члан 44.

На коришћење се могу дати само она средства и опрема личне и колективне заштите која одговарају прописима из безбедности и здравља на раду, стандардима и техничким нормативима и која се редовно одржавају у исправном стању.

Члан 45.

О одржавању средстава личне и колективне заштите, њиховој замени и набавци нових, стара се послодавац.

Члан 46.

Запослени су дужни да средства и опрему личне и колективне заштите која су им дата на коришћење, правилно и наменски користе и да их чувају од оштећења.

Члан 47.

Врста и рок трајања дефинишу се Правилником о средствима личне заштите.

VIII ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 48.

За обављање послова безбедности и здравља на раду, у складу са чл. 37. Закона о безбедности и здрављу на раду ангажоваће се лице које има положен стручни испит из ове области. Уколико нема таквог лица у редовима запослених, биће ангажовано лице са лиценцом за обављање ових послова.

ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ЛИЦА ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Члан 49.

Лице за безбедност и здравље на раду обавља послове у складу са овим законом, а нарочито:

- 1) учествује у припреми акта о процени ризика;
- 2) врши контролу и даје савете послодавцу у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад, опасних материја и средстава и опреме за личну заштиту на раду;

- 3) учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања безбедних и здравих услова рада;
- 4) организује превентивна и периодична испитивања услова радне околине;
- 5) организује превентивне и периодичне прегледе и испитивања опреме за рад;
- 6) предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радном месту са повећаним ризиком;
- 7) прати и контролише примену мера за безбедност и здравље запослених на раду;
- 8) прати стање у вези са повредама на раду и професионалним обољењима, као и болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештаје са предлозима мера за њихово отклањање;
- 9) припрема и спроводи оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад;
- 10) припрема упутства за безбедан рад и контролише њихову примену;
- 11) предлаже послодавцу или непосредном руководиоцу да забрани рад на радном месту или употребу средства за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог;
- 12) сарађује и координира рад са службом медицине рада по свим питањима у области безбедности и здравља на раду;
- 13) води евиденције у области безбедности и здравља на раду код послодавца.

IX МЕРЕ КОЈЕ СЕ ПРЕДУЗИМАЈУ У СЛУЧАЈУ ПОВРЕДЕ НА РАДУ И ПРВА ПОМОЋ И СПАШАВАЊЕ

Члан 50.

Повређеном или нагло оболелом раднику мора се обезбедити пружање прве помоћи на лицу места до доласка одговарајуће службе хитне помоћи или превоза до здравствене установе.

Члан 51.

Прва помоћ у случају повреде или наглог обољења радника пружају радници оспособљени за пружање прве помоћи и здравствени радници.

Члан 52.

Сваки радник је дужан да према својим могућностима и знању, учествују у пружању у случају повреде или наглог обољења, као и у случају елементарне непогоде, експлозије и слично.

Члан 53.

На месту где се изводе радови, на видном и приступачном месту мора бити постављен ормарић за прву помоћ снабдевен основним санитарским материјалом за пружање прве помоћи а све према важећим прописима.

Члан 54.

Радник који се повреди дужан је да одмах пријави повреду послодавцу.

Члан 55.

Ако због теже повреде радник није у стању да пријави повреду, дужан је да то учини радник који је био близу места догађаја.

Члан 56.

Одмах по сазнању за настанак повреде послодавац обавештава Инспекцију рада а место повреде обезбеђује да остане у непромењеном облику а најкасније у року од 24 часа од момента настанка повреде уколико је повреда односно акцидент лакшег облика.

X ЕВИДЕНЦИЈА, САРАДЊА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

Члан 57.

Послодавац је дужан да води и чува евиденцију о:

- радним местима са повећаним ризиком,
- запосленима распоређеним на радна места са повећаним ризиком и њиховим лекарским прегледима,
- повредама на раду,
- запосленима оспособљеним за безбедан и здрав рад,
- опасним материјама уколико исте користи у току рада,
- пријавама о повреди на раду.

Члан 58.

Послодавац је дужан да одмах, а најкасније у року од 24 часа од настанка, усмено и у писменој форми пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње послове сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, повреду на раду због које запослени није способан за рад више од три узастопна радна дана, као и опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запослених.

Члан 59.

Послодавац је дужан да, најкасније у року од три узастопна радна дана од дана сазнања, пријави надлежној инспекцији рада професионално обољење, односно обољење у вези са радом запосленог.

XI ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 60.

Овај правилник ступа на снагу даном истицања на огласну таблу ЈП Топлификација.

МП

Директор